

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-AR73.9
Datum: 11. decembar 2012.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

Rješava: sudija Theodor Meron, predsjedavajući
sudija Patrick Robinson
sudija Liu Daqun
sudija Khalida Rachid Khan
sudija Bakhtiyar Tuzmukhamedov

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 11. decembra 2012. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ŽALBI ZBOG USKRAĆIVANJA OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE U
VEZI S NAVODIMA O UZIMANJU TALACA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po "Žalbi zbog uskraćivanja oslobađajuće presude u vezi s navodima o uzimanju talaca", koju je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Karadžić) podnio 25. jula 2012. godine (dalje u tekstu: Žalba).

I. ČINJENIČNI KONTEKST

2. Tačka 11 važeće Optužnice u ovom predmetu (dalje u tekstu: tačka 11) tereti Karadžića za "[u]zimanje talaca, kršenje zakona ili običaja ratovanja, sankcionirano zajedničkim članom 3(1)(b) Ženevskih konvencija iz 1949., kažnjivo po članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta" Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut).¹ U Optužnici se iznose sljedeći činjenični navodi na kojima se zasnivaju optužbe iz tačke 11:

Reagujući na granatiranje Sarajeva i drugih područja [Bosne i Hercegovine] od strane snaga bosanskih Srba, snage NATO-a izvršile su 25. i 26. maja 1995. vazdušne napade na vojne ciljeve bosanskih Srba u [Bosni i Hercegovini].²

U periodu od približno 26. maja 1995. do 19. juna 1995., snage bosanskih Srba zatočile su više od dvije stotine pripadnika mirovnih snaga i vojnih posmatrača UN-a na raznim lokacijama, [...] i držale ih kao taoce na raznim lokacijama u RS-u, uključujući lokacije od strateškog ili vojnog značaja, kako bi te lokacije osigurale od vazdušnih napada NATO-a i spriječile daljnje vazdušne napade. Trećim stranama, uključujući komandante NATO-a i UN-a, upućene su prijetnje da će daljnji napadi NATO-a na vojne ciljeve bosanskih Srba dovesti do ranjavanja, smrti ili zadržavanja zatočenika u zatočeništvu.³

3. Optužnica identifikuje žrtve krivičnog djela iz tačke 11 kao "osoblje" Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: UN),⁴ konkretno, "vojne posmatrače i pripadnike mirovnih snaga

¹ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-PT, Tužiočeva treća izmijenjena optužnica, 19. oktobar 2009. godine, Dodatak A (dalje u tekstu: Optužnica), str. 39 (naglasak ispušten). V. takođe *ibid*, par. 25-29, 83-86.

² Optužnica, par 85.

³ Optužnica, par. 86.

⁴ Optužnica, par. 25.

UN-a"⁵ (zajedno dalje u tekstu: osoblje UN-a), i navodi da su osoblje UN-a bile "osobe koje nisu aktivno učestvovala u neprijateljstvima".⁶

4. Tokom pretresa održanog 28. juna 2012. godine, Pretresno vijeće III Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pretresno vijeće) usmeno je odbacilo Karadžićev zahtjev⁷ za oslobađajuću presudu po tački 11 (dalje u tekstu: Oспорavana odluka).⁸ Pretresno vijeće je odlučilo da "čak i da su [o]soblje UN-a bili borci, neposredno prije nego što su zatočeni, oni su postali '*hors de combat*' samim tim što su zatočeni i stekli su pravu na minimalnu zaštitu garantiranu Zajedničkim članom 3", što je uključivalo zabranu uzimanja talaca.⁹ Na osnovu tog zaključka, kao i dodatnih dokaza uvedenih u spis koji sugeriraju, između ostalog, da je Karadžić odobrio naređenja da se osoblje UN-a zadrži i da se koristi kao taoци,¹⁰ Pretresno vijeće je zaključilo da postoje dokazi na osnovu kojih se, ako budu uvaženi, razumni presuditelj može uvjeriti van svake razumne sumnje u sljedeće: (i) da je "izvršeno krivično djelo uzimanja talaca kao kršenje zakona i običaja rata na osnovu člana 3 Statuta, i konkretno, Zajedničkog člana 3 od strane snaga bosanskih Srba, u maju i junu 1995. godine";¹¹ (ii) "da je postojao udruženi zločinački poduhvat čija je jedinstvena svrha bila da se [o]soblje UN-a zadrži kao taoce, čime bi se NATO prisilio da se uzdrži od daljih napada iz vazduha na vojne ciljeve bosanskih Srba, pri čemu je taj poduhvat uključivao više osoba, među njima i [Karadžića];¹² i (iii) da je Karadžić "dobrovoljno učestvovao u [tom] udruženom zločinačkom poduhvatu" i "dijelio je namjere drugih pripadnika tog udruženog zločinačkog poduhvata da se taj cilj sprovede".¹³

⁵ Optužnica, par. 83. V. takođe Optužnica, par. 86.

⁶ Optužnica, par. 90.

⁷ T., 11. juni 2012. godine, str. 28568-28569, 28619-28625.

⁸ T., 28. juni 2012. godine, str. 28735-28738, 28774.

⁹ T., 28. juni 2012. godine, str. 28735 (naglasak dodat).

¹⁰ V. T., 28. juni 2012. godine, str. 28734-28738.

¹¹ T., 28. juni 2012. godine, str. 28736.

¹² T., 28. juni 2012. godine, str. 28737.

¹³ T., 28. juni 2012. godine, str. 28738.

5. Dana 18. jula 2012. godine, Pretresno vijeće je odobrilo interlokutornu žalbu na Oспорavanu odluku.¹⁴ Nakon podnošenja Žalbe, tužilaštvo je 6. augusta 2012. godine podnijelo svoj Odgovor,¹⁵ a Karadžić je 10. augusta 2012. godine podnio svoju Repliku.¹⁶

II. STANDARDI PREISPITIVANJA

6. Ni Pravilnik o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), ni Statut konkretno ne navode standard na osnovu koga bi Žalbeno vijeće trebalo da preispita odbijanje zahtjeva za oslobađajuću presudu na osnovu pravila 98bis Pravilnika. Međutim, prilikom prethodnih odluka po interlokutornim žalbama na odluke po zahtjevima na osnovu pravila 98bis, Žalbeno vijeće je preispitalo pravne zaključke pretresnih vijeća kako bi utvrdilo da li je neko pretresno vijeće počinilo grešku u primjeni prava.¹⁷ Shodno tome, Žalbeno vijeće će kao relevantnu preispitati Oспорavanu odluku kako bi utvrdilo da li je Pretresno vijeće počinilo "grešk[u] u primjeni prava koja obesnažuje [njegovu] odluku".¹⁸

III. MJERODAVNO PRAVO

7. Žalbeno vijeće je utvrdilo da u vremenskom periodu relevantnom za Žalbu, Zajednički član 3 odražava opšteprihvaćene principe međunarodnog običajnog prava koji

¹⁴ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po Zahtjevu optuženog za odobrenje da podnese žalbu na Odluku kojom se odbija prijedlog za donošenje oslobađajuće presude na osnovu pravila 98bis (tačka 11), 18. juli 2012. godine, par. 10.

¹⁵ Odgovor tužilaštva na Žalbu zbog uskraćivanja oslobađajuće presude u vezi s navodima o uzimanju talaca, 6. august 2012. godine (dalje u tekstu: Odgovor).

¹⁶ Replika: Žalba n zbog uskraćivanja oslobađajuće presude u vezi s navodima o uzimanju talaca, 10. august 2012. godine (dalje u tekstu: Replika).

¹⁷ *V. Tužilac protiv Envera Hadžihasanovića i Amira Kubure*, predmet br. IT-01-47-AR73.3, Odluka po Zajedničkoj interlokutornoj žalbi odbrane na Odluku Pretresnog vijeća po prijedlozima za donošenje oslobađajuće presude na osnovu pravila 98bis, 11. mart 2005. godine, par. 15; *Tužilac protiv Radoslava Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Odluka po interlokutornoj žalbi, 19. mart 2004. godine, par. 5-10. Up. *Tužilac protiv Tharcissea Muvunyija*, predmet br. ICTR-2000-55A-AR98bis, Odluka po žalbi na Odluku po prijedlogu za donošenje oslobađajuće presude, 11. novembar 2009. godine, par. 9-14.

¹⁸ Statut, član 25(1). V. takođe *Tužilac protiv Ante Gotovine i Mladena Markača*, predmet br. IT-06-90-A, Presuda, 16. novembar 2012. godine, par. 10.

su mjerodavni za međunarodne, tako i za ne-međunarodne sukobe.¹⁹ Zajednički član 3 u relevantnom tekstu predviđa:

(1) *Prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog uzroka, postupće se, u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjedenju, polu, rođenju ili imovnom stanju ili bilo kome drugom sličnom mjerilu.*

U tome cilju, zabranjeni su i zabranjuju se, u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima sljedeći postupci:

a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistva, osakaćenja, svireposti i mučenja;

b) *uzimanje talaca;*

c) povreda ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci;

d) izricanje i izvršavanje kazni bez prethodnog suđenja od strane redovno ustanovljenog suda i praćenog svim sudskim garancijama koje civilizovani narodi priznaju za neophodne.²⁰

8. Žalbeno vijeće takođe podsjeća da je utvrdilo da zaštitne odredbe Zajedničkog člana 3 nisu ograničene na civilne taoce, već se takođe odnose na "*bilo koje osobe koje ne uzima[ju] aktivno učešć[e] u neprijateljstvima*".²¹

IV. DISKUSIJA

A. Argumentacija

9. Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je odbilo njegov zahtjev za donošenje oslobađajuće presude po tački 11. Konkretno, Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je osoblje UN-a imalo pravo na zaštitu na osnovu

¹⁹ V. *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR72.5, Odluka po žalbi na Odluku Pretresnog vijeća po preliminarnom podnesku za odbacivanje tačke 11 Optužnice, 9. juli 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka o taocima iz 2009. godine), par. 21, 25.

²⁰ Naglasak dodat.

²¹ Odluka o taocima iz 2009. godine, par. 22 (naglasak u originalu).

Zajedničkog člana 3.²² On tvrdi da je osoblje UN-a uzelo aktivno učešće u neprijateljstvima, tj. da su ti ljudi bili borci, i da, čak i da to nisu bili, on je imao osnova da smatra da su imali taj status.²³ Karadžić dalje tvrdi da način na koji je osoblje UN-a uzeto za taoce nije pokretalo zaštitu na osnovu Zajedničkog člana 3.²⁴

10. Još konkretnije, Karadžić prihvata da Zajednički član 3 zabranjuje uzimanje talaca kada su u pitanju osobe koje nemaju aktivnog učešća u neprijateljstvima.²⁵ Međutim, on tvrdi da je osoblje UN-a učestvovalo u primjeni sile iz razloga koji su se u svojoj prirodi razlikovali od samoodbrane, te su ti ljudi shodno tome postali učesnici u borbama uzevši aktivno učešće u neprijateljstvima, čime su izašli iz zaštitnog okvira Zajedničkog člana 3.²⁶ Karadžić dalje, između ostalog, tvrdi da čak i da pripadnici osoblja UN-a nisu bili borci, on je imao razloga da smatra da osoblje UN-a ima status učesnika u borbama.²⁷ Karadžić sugerira da je Pretresno vijeće pogriješilo što se u Osporavanoj odluci nije bavilo ovim drugim pitanjem.²⁸ On takođe tvrdi da njegovo uvjerenje u vezi sa borbenim statusom osoblja UN-a pokazuje da nije imao *mens rea* potrebnu za osudu na osnovu tačke 11.²⁹

11. Karadžić takođe tvrdi da proces kojim su snage bosanskih Srba stekle kontrolu nad osobljem UN-a nije pokrenuo zaštitne mehanizme iz Zajedničkog člana 3. U tom smislu, Karadžić tvrdi da su snage bosanskih Srba formirale i izrazile namjeru da osoblje UN-a koriste kao taoce prije nego što su preuzele kontrolu nad tim osobama, te je stoga čin uzimanja talaca učinjen u trenutku kada je osoblje UN-a pritvoreno.³⁰ S obzirom na to, Karadžić tvrdi da je osoblje UN-a prešlo direktno iz položaja učesnika u borbama u položaj talaca, te stoga ti ljudi po svom pritvaranju nisu postali *hors de combat* kao što to određuje zabrana iz Zajedničkog člana 3 o uzimanju talaca.³¹

²² Žalba, par. 35, 41.

²³ Žalba, par. 42-59.

²⁴ Žalba, par 33-41.

²⁵ V. Žalba, par. 11(a), 28, 32, 33-34, 38.

²⁶ Žalba, par. 43-51.

²⁷ Žalba, par. 53-57.

²⁸ Žalba, par. 59-60.

²⁹ Žalba, par. 53-60.

³⁰ Žalba, par. 36, 40.

³¹ V. Žalba, par. 36-41.

12. Karadžić tvrdi da interpretacija raspona Zajedničkog člana 3 od strane Pretresnog vijeća čini neke dijelove Zajedničkog člana 3 suvišnim i da to ukazuje na pogrešnu prirodu analize Pretresnog vijeća.³² Konkretnije, Karadžić tvrdi da bi prvi stav Zajedničkog člana 3 (dalje u tekstu: uslov iz prvog stava), koji ograničava zaštitni okvir Zajedničkog člana 3 na pojedince koji nemaju aktivnog učešća u neprijateljstvima, postao na osnovu tumačenja Pretresnog vijeća, besmislen u odnosu na uzimanje talaca pošto bi svaki borac uzet za taoca automatski bio *hors de combat*.³³

13. Tužilaštvo odgovara da Žalba treba da bude odbačena.³⁴ Tužilaštvo tvrdi da uzimanje talaca nije okončano u trenutku kada su snage bosanskih Srba preuzele kontrolu nad osobljem UN-a,³⁵ i da, u svakom slučaju, čin uzimanja borca za taoca automatski istog stavlja *hors de combat*.³⁶ Tužilaštvo takođe tvrdi da Oспорavana odluka nije učinila uslov iz prvog stava suvišnim, čak i kad bi taj uslov bio "automatski ispunjen na osnovu drugih obilježja krivičnog djela uzimanja talaca".³⁷ U okolnostima ove žalbe, tužilaštvo između ostalog tvrdi: (i) da nije relevantno da li su pripadnici osoblja UN-a bili borci;³⁸ (ii) da je Karadžić bio upoznat sa činjeničnim okolnostima koje su osoblje UN-a stavile *hors de combat*;³⁹ (iii) da Karadžićevo vjerovanje da su pripadnici osoblja UN-a bili borci ne opravdava da oni budu uzeti za taoce;⁴⁰ i (iv) da sve što je Karadžić trebao da zna jeste da osoblje UN-a nije u stanju da se brani jer su ti ljudi bili u pritvoru.⁴¹

14. Karadžić između ostalog replicira da bi prema stavu tužilaštva bilo "nemoguće da se počinu krivično djelo uzimanja taoca protiv osobe koja aktivno učestvuje u neprijateljstvima"⁴² i da bi se time poništila odluka pretpretresnog sudije u njegovom predmetu, prema kojoj je nelegalni pritvor obilježje krivičnog djela uzimanja talaca.⁴³ On tvrdi da "[u]koliko se smatra da su svi borci *hors de combat* time što su u pritvoru, onda

³² Žalba, par. 38.

³³ Žalba, par. 38-39.

³⁴ Odgovor, par. 1, 25.

³⁵ Odgovor, par. 12.

³⁶ Odgovor, par. 11, 13-16.

³⁷ Odgovor, par. 17.

³⁸ Odgovor, par. 18.

³⁹ Odgovor, par. 20.

⁴⁰ Odgovor, par. 21.

⁴¹ Odgovor, par. 22.

⁴² Replika, par. 11.

⁴³ Replika, par. 12.

je svaki pritvor nužno nezakonit".⁴⁴ Karadžić dalje tvrdi da je "apsurdnost" interpretacije uzimanja talaca od strane tužilaštva ilustrovana činjenicom da bi se akcije koje su mirovne snage UN-a preduzele istovremeno s odvijanjem predmetnih događaja takođe mogle kvalifikovati kao uzimanje talaca.⁴⁵ Konačno, Karadžić ponavlja svoj stav da nije bilo dokaza koji bi ukazivali na to da je on znao da osoblje UN-a nisu borci.⁴⁶

B. Analiza

15. Žalbeno vijeće primjećuje da se Karadžićeve tvrdnje u Žalbi prvenstveno oslanjaju na njegovu tvrdnju da osoblje UN-a nikada nije imalo pravo na relevantnu zaštitu iz Zajedničkog člana 3. On svoju tvrdnju potkrepljuje stavom da su pripadnici osoblja UN-a bili borci i da konkretne okolnosti u kojima je osoblje UN-a uzeto za taoce nije pokrenulo zaštitne odredbe predviđene Zajedničkim članom 3.⁴⁷ Žalbeno vijeće takođe primjećuje da se u Osporavanoj odluci ne iznosi stav o tome da li su pripadnici osoblja UN-a bili borci, uz konstataciju da čak i da oni to jesu bili, zaštitne odredbe Zajedničkog člana 3 su i dalje bile na snazi.⁴⁸ Shodno tome, Žalbeno vijeće će prvo razmotriti da li je osoblje UN-a imalo pravo na punu zaštitu na osnovu Zajedničkog člana 3 kada se našlo pod kontrolom snaga bosanskih Srba.

16. U preliminarnom smislu, Žalbeno vijeće podsjeća da na osnovu Zajedničkog člana 3, pritvor borca tokom oružanog sukoba automatski tog borca čini *hors de combat*, i da je uzimanje pojedinca kao taoce među radnjama koje "su zabranjene i zabranjuju se, u svako doba i na svakom mjestu".⁴⁹ Jasan tekst Zajedničkog člana 3 time ukazuje na to da je zabrana uzimanja talaca istovremeno i apsolutna i bez izuzetaka. Žalbeno vijeće takođe podsjeća da "eventualno provođenje uzimanja talaca koje uključuje ratne zarobljenike mora predstavljati kršenje Treće ženevske konvencije" i da "[g]lavni argument koji potvrđuje relevantnost zabrane uzimanja talaca u skladu s Trećom ženevskom

⁴⁴ Replika, par. 12.

⁴⁵ Replika, par. 17. V. takođe Replika, par. 14-16.

⁴⁶ Replika, par. 19-30.

⁴⁷ V. Žalba, par. 36-51.

⁴⁸ T., 28 juni 2012. godine, str. 28735.

⁴⁹ Zajednički član 3, par. 1. V. *Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-42-A, Presuda, 17. juli 2008. godine, par. 179, fusnota 460 ("ako se zaključi da je žrtva bila u zatočenju protivničke strane u vreme navodnog krivičnog dela protiv nje, njen status bilo civila ili borca više nije relevantan jer zatočeno lice ne može, po definiciji, da direktno učestvuje u neprijateljstvima.").

konvencijom je samo postojanje [z]ajedničkog člana 3, koji odražava opšteprihvaćene principe koji su mjerodavni za Konvencije".⁵⁰

17. Karadžić sugerije da prethodno najavljena namjera da se protivnički borci uzmu za taoce ukoliko se ne ispune određeni uslovi dopušta vojnoj sili da preuzme kontrolu nad tim licima na način da krivično djelo uzimanja talaca ne aktivira zaštitu iz Zajedničkog člana 3.⁵¹ Međutim, Karadžić ne identifikuje nijedan aspekt teksta ili historijata Zajedničkog člana 3 ili bilo koju sudsku praksu koja potkrepljuje njegovu tvrdnju da u određenim uslovima pritvaranje boraca ne potpada pod zaštitne okvire Zajedničkog člana 3. Karadžić citira Presudu u predmetu *Sesay*, koju je donijelo Žalbeno vijeće Specijalnog suda za Sierra Leone,⁵² a koja nije u suprotnosti sa ovom analizom Žalbenog vijeća, jer, čak i da je radnja uzimanja talaca izvršena nakon pritvaranja osoblja UN-a, kako tvrdi Karadžić,⁵³ njihovo pritvaranje od strane bosanskih Srba ipak je pokrenulo zaštitne mehanizme iz Zajedničkog člana 3.

18. U mjeri u kojoj Karadžić tvrdi da je zabrana uzimanja talaca manje obuhvatna od drugih zabrana iz Zajedničkog člana 3, ta tvrdnja se kosi sa zaključkom Žalbenog vijeća da " [z]abrana uzimanja talaca ima isto polje primjene kao i preostala pravila ugrađena u [Z]ajednički član 3".⁵⁴ Pored toga, Karadžićevo tumačenje Zajedničkog člana 3 bi dopustilo situacije u kojima pritvorenima ne bi bila garantovana osnovna zaštita. To rizikuje da podrije osnovnu svrhu Zajedničkog člana 3: pružanje minimalne i apsolutne zaštite pritvorenim licima, bez obzira da li su borci ili ne.⁵⁵

⁵⁰ Odluka o uzimanju talaca iz 2009. godine, par. 21. V. takođe *Tužilac protiv Mileta Mrkšića i Veselina Šljivančanina*, predmet br. IT-95-13/1-A, Presuda, 5. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Mrkšić*), par. 70 ("Zajednički član 3 Ženevskih konvencija odražava isti duh obaveze da se zaštite pripadnici oružanih snaga koji su položili oružje i koji su lišeni slobode u smislu posebne zaštite koja se pruža ratnim zarobljenicima u Ženevskoj konvenciji III u celini, a naročito u njenom članu 13") Up. Konvencija (III) o postupanju sa ratnim zarobljenicima, 12. avgust 1948, 75 U.N.T.S. 135, član 13 (S ratnim zarobljenicima se mora u svako doba postupati čovečno. Svaki čin ili nedozvoljeno propuštanje od strane Sile koja ih drži a koji prouzrokuje smrt, ili dovodi u ozbiljnu opasnost zdravlje ratnog zarobljenika koji se nalazi u njenoj vlasti zabranjen je i biće smatran kao teška povreda ove Konvencije.").

⁵¹ V. Žalba, par. 36-40; Replika, par. 4.

⁵² Žalba, par. 39, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Isse Hassana Sesayja i drugih*, predmet br. SCSL-04-15-A, Presuda, 26. oktobar 2009. godine (dalje u tekstu: Presuda u predmetu *Sesay*), par. 597.

⁵³ V. Žalba, par. 36-40.

⁵⁴ Odluka o uzimanju talaca iz 2009. godine, par. 26.

⁵⁵ V. Odluka o uzimanju talaca iz 2009. godine, par. 21, 23, 25-26.

19. Karadžić je neuvjerljiv kada sugerira da je Osporavana odluka pogrešna jer čini uslov iz prvog stava Zajedničkog pravila 3 suvišnim.⁵⁶ Žalbeno vijeće podsjeća da se Osporavana odluka bavi samo jednim aspektom zaštitnih mehanizama Zajedničkog člana 3: uzimanjem talaca.⁵⁷ Međutim, zaštitni mehanizmi Zajedničkog člana 3 ne odnose se samo na uzimanje talaca i stupaju na snagu i u drugim okolnostima, a ne samo u slučaju kada je pojedinac pritvoren uslijed čega je postao *hors de combat*. Uslov iz prvog stava je neosporno značajan i relevantan za druga krivična djela zabranjena na osnovu Zajedničkog člana 3. Na primjer, bolesni vojnik koji je položio svoje oružje ili nije u stanju da se bori zbog bolesti je "lic[e] koj[e] neposredno ne učestvuj[e] u neprijateljstvima" na osnovu Zajedničkog člana 3 i ne može biti ubijeno ili izloženo ponižavajućem tretmanu. Osporavana odluka za sebe ne tvrdi da se odnosi na takve situacije, niti da na njih utiče.

20. Karadžić takođe ne uspijeva da objasni svoju tvrdnju bi viđenje prema kojem su svi pritvoreni borci *hors de combat* značilo da je svako pritvaranje boraca nelegalno.⁵⁸ Činjenica da se pritvorenici smatraju *hors de combat* ne čini njihovo pritvaranje nezakonitim samo po sebi. Ustvari, njihov status *hors de combat* pokreće zaštitne mehanizme Zajedničkog člana 3, uključujući zabranu njihovog korištenja kao talaca. Isto tako, neubjedljiv je i Karadžićev argument da sličnost njegovih akcija onima navodno preduzetim od strane jedinica UN-a istovremeno dok su jedinice bosanskih Srba pritvarale osoblje UN-a dokazuje zakonitost onoga što je preduzeo Karadžić.⁵⁹ Karadžićevi spekulativni navodi o akcijama koje su navodno preduzele jedinice UN-a nisu relevantni za Karažićevu individualnu krivičnu odgovornost, niti pokazuju ikakvu grešku u analizi Pretresnog vijeća o *hors de combat* statusu osoblja UN-a nakon njihovog pritvaranja.

21. Shodno tome, Žalbeno vijeće zaključuje da se zabrana uzimanja talaca na osnovu Zajedničkog člana 3 primjenjuje na sva pritvorena lica, bez obzira da li su oni pritvoreni upravo zato da bi se koristili kao taoci i bez obzira na njihov prethodni status boraca.

⁵⁶ Žalba, par. 38; Replika, par. 13.

⁵⁷ V. T., 28. juni 2012. godine, str. 28735-28738.

⁵⁸ Replika, par. 12.

⁵⁹ V. Replika, par. 14-16.

Karadžić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je utvrdilo da "čak i da su [o]soblje UN-a bili borci neposredno prije njihovog pritvaranja, oni su postali *hors de combat* samim tim što su pritvoreni i stoga su imali pravo na minimalnu zaštitu koju garantuje Zajednički član 3".⁶⁰

22. Konačno, osvrćući se na Karadžićeve tvrdnje u vezi s *mens rea*,⁶¹ Žalbena vijeće podsjeća da "princip individualne krivice zahtjeva da počinitelj zločina na osnovu Zajedničkog člana 3 zna, ili je trebao da zna da žrtva nije uzimala aktivno učešće u neprijateljstvima u trenutku kada je zločin počinjen".⁶² U mjeri u kojoj Karadžić tvrdi da Oспорavana odluka treba da bude poništena jer nije poštovala ovaj princip, Žalbena vijeće se nije uvjerilo u njegove tvrdnje. Čak i da je Karadžić vjerovao da je osoblje UN-a uzelo aktivno učešće u neprijateljstvima prije njihovog pritvaranja i da stoga ti ljudi nisu imali pravo na zaštitu na osnovu Zajedničkog člana 3, njegovo pogrešno mišljenje o pravnom značaju statusa osoblja UN-a ne bi ga zaštitilo od krivične odgovornosti za njihovo korištenje kao talaca nakon što su pritvoreni. Kao što je gore objašnjeno, Zajednički član 3 bi se primjenjivao na pritvoreno osoblje UN-a bez obzira na njegov status prije pritvaranja⁶³ i svako eventualno Karadžićevo nerazumijevanje s tim u vezi ne predstavlja validnu odbranu.⁶⁴

⁶⁰ T., 28. juni 2012. godine, str. 28735 (naglasak dodat).

⁶¹ Žalba, par. 53-60; Replika, par. 19-30.

⁶² *Tužilac protiv Ljubeta Boškskog i Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-A, Presuda, 19. maj 2010. godine, par. 66.

⁶³ V. gore par. 16-17.

⁶⁴ Uporedi *U predmetu protiv Florence Hartmann*, predmet br. IT-02-54-R77.5-A, 19. juli 2011. godine, par 147, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Josipa Jovića*, predmet br. IT-95-14 i 14/2-R77-A, Presuda, 15. mart 2007. godine, par. 27 (gdje se odbacuje odbrana na osnovu pravne greške u predmetima nepoštovanja suda).

V. DISPOZITIV

23. Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Žalbu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

Dana 11. decembra 2012. godine

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsjedavajući

[pečat Međunarodnog suda]